

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Michaely Bejčkové a soudců Ondřeje Mráčky a Faisala Husseiniho ve věci žalobců: **a) Bytové družstvo Vršní 797**, Vršní 21, Praha 8, **b) Ing. R. R.**, **c) Společenství pro dům Praha 8, Kobyliště náměstí 997/7**, Kobyliště náměstí 7, Praha 8, všech zastoupených advokátem JUDr. Ondřejem Tošnerem, Ph.D., Slavíkova 23, Praha 2, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, Mariánské náměstí 2, Praha 1, za účasti osoby zúčastněné na řízení: **Kobyličky PD s. r. o.**, Walterovo náměstí 3, Praha 5, zastoupené advokátem Mgr. Tomášem Košuličem, Olivova 4, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 2. 2023, čj. MHMP 321131/2023, v řízení o kasační stížnosti žalobců a), b) a c) proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2023, čj. 11 A 71/2023-137, o návrhu žalobců a), b) a c) na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti **se nepřiznává** odkladný účinek.
- II. Každému ze žalobců a), b) a c) **se ukládá** zaplatit ve lhůtě **7 dnů** od doručení tohoto usnesení České republice – Nejvyššímu správnímu soudu soudní poplatek ve výši **1 000 Kč** za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Stavební úřad městské části Praha 8 vyhověl rozhodnutím ze dne 8. 1. 2020 žádosti stavebníka (developerské společnosti) a jednak povolil odstranění stávajícího technického objektu (předávací stanice), jednak schválil stavební záměr bytového domu v Praze – Kobyliších. Žalobci (a další osoby) se proti tomu odvolali. Magistrát hlavního města Prahy svým rozhodnutím ze dne 15. 2. 2023 změnil rozhodnutí stavebního úřadu tak, že přidal některé podmínky; samotné schválení záměru pak potvrdil.

[2] Žalobci (*kterí vlastní bytové jednotky v okolních domech nebo tyto domy spravují*) napadli rozhodnutí magistrátu žalobou a požádali také, aby jí soud přiznal odkladný účinek. To Městský soud v Praze udělal (usnesením z května 2023). Připustil, že důvody pro přiznání odkladného účinku se v této věci prolínají s namítanými důvody nezákonnosti vlastního rozhodnutí; přesto jde o stavbu, jejíž vznik by mohl znamenat významný zásah do daného území. Kdyby pak soud žalobě vyhověl, nebylo by to žalobcům tváří v tvář existující stavbě nic platné. Naproti tomu stavebníkovi hrozí jen finanční škoda ve výši 200 tisíc korun měsíčně, což městský soud považuje za součást běžného podnikatelského rizika.

[3] Samotnou žalobu pak městský soud zamítl v prosinci 2023.

[4] Žalobci proti jeho rozsudku podali kasační stížnost (jsou tedy *stěžovateli*) a i teď žádají o přiznání odkladného účinku. Návrh odůvodnili stejně jako v řízení před městským soudem – tedy tím, že vznik stavby by přinesl podstatné zhoršení kvality prostředí a hodnoty obytného území (konkrétně vypočetli, které parametry by se zhoršily). Některá stávající zeleň už byla odstraněna, mohla by však být ohrožena i další. Stavebními pracemi byl poškozen kryt civilní obrany v domě spravovaném jedním ze žalobců. Újma způsobená vznikem stavby by byla nevratná, naproti tomu stavebníkovi žádná srovnatelná újma nehrozí. Napadené rozhodnutí magistrátu je nezákonné a postupem podle něj by byl porušen veřejný zájem. K tomu stěžovatelé citovali z několika usnesení krajských soudů a NSS o odkladném účinku ve stavebních věcech, z nichž plyne, že újma v podobě odkladu faktické stavební činnosti nemůže převážet nad újmou spočívající v nevratném zásahu do území.

[5] K návrhu na odkladný účinek se vyjádřil jak magistrát, tak stavebník (který zde vystupuje jako osoba zúčastněná na řízení).

[6] Podle *magistrátu* jsou tvrzení stěžovatelů obecná a nedoložená. K dřevinám, jejichž pokácení bylo napadeným rozhodnutím povoleno, magistrát uvedl, že byly všechny odstraněny před začátkem loňské vegetační sezóny (tj. do konce března 2023).

[7] *Stavebník* připomněl, že negativní důsledky vyličené stěžovateli s sebou nese téměř jakákoli stavba. Je podle něj zřejmé, že stěžovatelům vadí jakákoli výstavba v lokalitě; nelze však touto cestou chránit jejich zájem na tom, aby na pozemcích, které jsou podle územního plánu určeny k zastavění, žádná stavba nevznikla. Stavebník zdůraznil, že před zahájením vlastní výstavby bytového domu je nezbytné nejprve provést přeložku teplovodního potrubí, což proběhne ve čtyřech etapách (ty postupně popsal). První etapa (zhotovení konstrukce potrubního mostu) je naplánována na letní týdenní odstávku roku 2024 (mimo odstávku to provést nelze). Ve čtvrté etapě pak bude zprovozněno nové potrubí i předávací stanice a bude stržena původní předávací stanice, to vše zase v letní týdenní odstávce roku 2025. Vlastní stavbu bytového domu, proti které se stěžovatelé brání, tak nelze zahájit dříve než v létě roku 2025. Výstavba přeložky a demolice současného objektu přitom nemohou do práv stěžovatelů nevratně zasáhnout.

[8] Naopak samotnému stavebníkovi by odkladem vznikla újma značná (k té, která mu vznikla dosud). Povolení stavět získal stavebník (nepravomocně) už v lednu 2020; od roku 2017 k tomu uzavřel množství smluv, z nichž některým bude končit platnost (a jejich další osud je nejistý). Stavět však stále nemůže. Nadále platí, že by stavebníkovi vznikala újma vyčíslitelná minimálně na 200 tisíc korun měsíčně. Odkladný účinek by byl i v rozporu s veřejným zájmem na výstavbě nových bytů (zvláště v městech jako Praha, kde poptávka výrazně převyšuje nabídku).

[9] Na obě vyjádření zareagovali *stěžovatelé*. Magistrát podle nich není nestranný: měl by hájit veřejný zájem, místo toho důsledně vystupuje proti přiznání odkladného účinku. Ani se stavebníkovými argumenty stěžovatelé nesouhlasí a trvají na tom, že NSS by měl odkladný účinek přiznat stejně jako před ním městský soud, protože tu nejde o lečjakou stavbu, ale o stavbu nevhodně umísťovanou do plochy, která k tomu není určena. I pokud by bylo možno začít s výstavbou domu až v roce 2025, bude bez přiznání odkladného

pokračování

účinku probíhat stavební činnost právě na přeložce potrubí. Ta by mohla ohrozit bezpečný pohyb osob (vjezd na stavbu by se křížil s chodníkem a s místem pro odkládání odpadů). Navržená stavba je soukromým developerským projektem, není na ní tedy dán žádný veřejný zájem. Jinak stěžovatelé opětovně zdůrazňují své výhrady proti existenci stavby jako takové (tj. opakují své kasační námitky).

[10] Kasační stížnost nemá odkladný účinek, NSS jej však může na návrh stěžovatele přiznat (§ 107 s. ř. s.). Při rozhodování o odkladném účinku kasační stížnosti NSS zjišťuje, zda jsou splněny zákonné předpoklady (§ 73 odst. 2 s. ř. s.), tj.

- zda stěžovateli hrozí – pro případ, že účinky napadeného rozhodnutí nebudou odloženy – újma nepoměrně větší ve srovnání s újmou, kterou by utrpěly jiné osoby, pokud by účinky rozhodnutí odloženy byly; a
- zda odložení účinků napadeného rozhodnutí není v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[11] Odkladný účinek má mimořádnou povahu: jde o výjimku ze zákonného pravidla, proto i k jeho přiznání musejí nastat mimořádné okolnosti. Současně je na žadateli o odkladný účinek, aby takové okolnosti tvrdil a podrobně uvedl, proč mají kvůli nim být odloženy účinky pravomocného rozhodnutí.

[12] Tato povinnost dopadá na žadatele o to naléhavěji v kasačním řízení – v situaci, kdy mají být odloženy nejen účinky pravomocného správního rozhodnutí, jemuž svědčí předpoklad správnosti, ale i účinky pravomocného rozsudku správního soudu, který toto rozhodnutí přezkoumal a shledal zákonným. NSS totiž nepřiznává kasační stížnosti odkladný účinek automaticky tam, kde ho už přiznal krajský (městský) soud. To, zda jsou podmínky pro jeho přiznání splněny, zvažuje vždy znovu sám, také v závislosti na případné změně skutkových okolností a na obsahu konkrétních skutkových tvrzení účastníků.

[13] Stěžovatelé přiléhavě poukazují na judikaturu, podle níž je lépe odložit stavební činnost (i když to stavebníka zatíží dalšími podstatnými náklady) než riskovat, že sousedé budou trvale vystaveni účinkům nezákonně povolené a mezitím zbudované stavby, jejíž odstranění nebude reálné.

[14] Současně je však pravda, že záměr výstavby bytového domu ve svém sousedství vnímá negativně téměř každý účastník stavebního řízení. Nejde tedy o nic zvláštního, co by odlišovalo jedny sousedy od jiných. Zpravidla by tak žadatel o odkladný účinek neměl uspět s argumenty, jaké by svědčily každému jinému žadateli v obdobné situaci: takový přístup by totiž znamenal, že odkladný účinek by měl být plošně přiznáván žalobám i kasačním stížnostem proti rozhodnutím povolujícím jakoukoli (větší) stavbu v zastavěném území, pokud žadatelé v návrhu vyjádří obavu ze zhoršení kvality svého bydlení. Tím by odkladný účinek pozbyl svého charakteru výjimečného opatření.

[15] V nynější věci městský soud odkladný účinek přiznal – přiklonil se tedy k prvnímu z obou protichůdných pravidel. NSS však má za to, že po bližším vysvětlení, které v kasačním řízení poskytl stavebník, by kasační stížnosti (na rozdíl od žaloby) odkladný účinek přiznan být neměl.

[16] Stěžovatelé vysvětlují svou újmu především existencí bytového domu jako takového. Považují ho za neúměrně velký, neústrojně umístěný do vnitrobloku mezi jejich starší bytové domy a narušující urbanistický charakter území. Mimořádnost své situace – coby sousedů ohrožených stavbou – spatřují právě v tom, že schválený záměr je jednak nezákonný, jednak ale tento konkrétní projekt je v jejich lokalitě zásadně urbanisticky nevhodný.

[17] Stavebník však nyní popsal, že vlastní výstavba bytového domu je technicky nemožná bez stavebních prací na teplovodním potrubí a na předávací stanici. Vysvětlil, že harmonogram těchto prací neumožňuje, aby výstavba bytového domu začala dříve než za rok a půl. Z toho podle soudu plyne, že stěžovatelům aktuálně nehrozí stavební práce na domu jako takovém. I když by tedy stěžovatelům výstavbou domu jistě mohla vzniknout újma, nemá taková možná budoucí újma povahu újmy bezprostředně hrozící, pro niž by měl soud přiznat jejich kasační stížnosti odkladný účinek. Proto ani teď není nutné hodnotit její intenzitu této možné újmy.

[18] Z prací souvisejících s přemístěním potrubí a demolicí předávací stanice naopak stěžovatelům nemůže vzejít újma, před kterou by potřebovali ochránit formou odkladného účinku; ani oni sami to ve skutečnosti netvrdí. Ve své reakci na stavebníkovo vyjádření sice upozorňují na možné ohrožení bezpečnosti osob při přeložce teplovodního potrubí, tento argument však soud nepovažuje za přesvědčivý. Podobná stavební činnost obvykle přináší pro sousedy určitá omezení a vyžaduje od nich opatrnost, nelze ji však jen z tohoto důvodu preventivně zakazovat. Pokud by stěžovatelé při takové výstavbě měli obavy o bezpečnost lidí z okolních domů, měli by to na místě řešit se stavebníkem a případně na to upozornit také stavební úřad a žádat od něj nápravu.

[19] Stěžovatelé uplatňují i další, drobnější výhrady – k odstranění zeleně a k poškození krytu civilní obrany; ani ty jim ale nemohou argumentačně prospět. Soud nemá důvod nevěřit magistrátu v tom, že zeleň už odstraněna byla, a stěžovatelé sami jsou v tvrzení o ohrožení zeleně dost nekonkrétní. Stejně tak soud věří stěžovatelům v tom, že bylo poškozeno zařízení krytu civilní obrany. Pro úvahy o odkladném účinku ale tato okolnost nemá žádný význam: byla-li stěžovatelům způsobena při stavebních pracích škoda, měli by to řešit se stavebníkem přímo. Konečně k přiznání odkladného účinku nemůže vést ani pevné přesvědčení stěžovatelů, že stavební záměr byl schválen nezákonně a v rozporu s veřejným zájmem. Těmito jejich argumenty se soud bude zabývat až při posuzování kasační stížnosti.

[20] Soud tedy nezjistil, že by stěžovatelům v dohledné době (po dobu běžícího kasačního řízení) hrozila újma. Nebylo tak ani nutné poměřovat jimi tvrzené skutečnosti s újmou, která by mohla hrozit stavebníkovi, ani posuzovat případný rozpor s důležitým veřejným zájmem, který by při přiznání odkladného účinku mohl nastat.

[21] Proto NSS nepřiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Současně si je – stejně jako městský soud – vědom toho, jak je tento spor pro zúčastněné strany důležitý. I on tak považuje tuto věc za přednostní a hodlá o ní rozhodnout věcně, a to během několika málo měsíců.

[22] Podání návrhu na přiznání odkladného účinku podléhá soudnímu poplatku ve výši 1 000 Kč (podle položky 20 sazebníku soudních poplatků, který je přílohou zákona

pokračování

č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích). Poplatek je splatný vznikem poplatkové povinnosti (§ 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích), která vzniká dnem právní moci tohoto usnesení [§ 4 odst. 1 písm. h) zákona o soudních poplatcích a usnesení NSS ze dne 29. 2. 2012, čj. 1 As 27/2012-32]. NSS proto vyzval každého ze stěžovatelů, aby splnil svou povinnost zaplatit soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to ve lhůtě sedmi dnů od doručení tohoto usnesení.

[23] Soudní poplatky lze zaplatit:

- vylepením kolků na tomto tiskopisu;
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol: 1100433123**.

Protože v této věci je povinno zaplatit soudní poplatek více účastníků, je třeba, aby svou platbu ztotožnili i pomocí závazných specifických symbolů:

- stěžovatel a): **1**;
- stěžovatel b): **2**;
- stěžovatel c): **3**.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. ledna 2024

Michaela Bejčková
předsedkyně senátu

Vyhovuji výzvě a zasílám v kolkových známkách určený soudní poplatek.

ke sp. zn.: 10 As 331/2023

podpis

.....

Místo pro nalepení kolkových známek: